

B.Ed. Semester - 2 (CBCS) Examination

March/April – 2026 (New Course)

Drama & Arts in Education (GROUPCEPCOURSES)

Time: 1:30 Hours

Marks:35

Instructions:

1. All questions are compulsory.
2. Figures to the right indicate marks.

પ્રશ્ન-૧ નીચેના પ્રત્યેક પ્રશ્નોનાં ટૂંકમાં જવાબ આપો. (૦૫)

- 1) સંગીત મકરંદ ગ્રંથમાં કેટલા પ્રકારની વીણા અને તાલનું વર્ણન કરેલ છે?
- 2) એકાંકી નાટકનો અર્થ જણાવો.
- 3) માણસ દોરો કસોટી કોણે વિકસાવી હતી?
- 4) ભારતમાં સંગીતક્ષેત્રે તુતી એ હિન્દ તરીકે કોણ જાણીતું છે?
- 5) કંઠ્ય સંગીત એટલે શું?

પ્રશ્ન-૨ નીચેના પ્રશ્નોમાંથી કોઈપણ પાંચ પ્રશ્નોના જવાબ આપો. (૧૦)

- 1) ભારતની 64 કલાઓમાંકઈ કઈ કલાઓનો સમાવેશ થાય છે?
- 2) સંગીતથી વિદ્યાર્થીઓના માનસિક વિકાસમાં શું ફાયદો થાય છે?
- 3) લલિત કલા અને લલિતેતર કલા એટલે શું? ઉદાહરણ સાથે સમજાવો.
- 4) લોથલના કારીગરો ધાતુમાંથી શું શું બનાવતા હોવાનું જણાયું છે?
- 5) પ્રાચીન નૃત્ય કલા તરીકે મણિપુરી નૃત્યનો પરિચય આપો.
- 6) ગોપુરમ્ સ્થાપત્યનું મહત્વ સમજાવો.

પ્રશ્ન-૩ નીચેના પ્રશ્નોમાંથી કોઈપણ પાંચ પ્રશ્નોનાં સવિસ્તાર જવાબ આપો. (૨૦)

- 1) નૃત્ય કલા ક્ષેત્રે ભારતે કરેલી પ્રગતિ સમજાવો.
- 2) “નાટક એ જીવનનું પ્રતિબિંબ છે” આ વિધાન શિક્ષણમાં નાટકની ભૂમિકના સંદર્ભમાં સમજાવો.
- 3) પ્રાચીન ભારતની ભરત – ગૂંથણ કલા પર ટૂંક નોંધ લખો.
- 4) બાળકોના સર્વાંગી અને સર્જનાત્મક વિકાસમાં કલા, સંગીત અને નાટકનું મહત્વ સવિસ્તર સમજાવો.
- 5) વિવિધ પ્રકારના પપેટ વિશે માહિતી આપી, શિક્ષણમાં તેનો ઉપયોગ કેવી રીતે કરી શકાય તે જણાવો.
- 6) શાળામાં રંગચિત્રકલાના ઉપયોગ વખતે ધ્યાનમાં રાખવાની બાબતો વિશે જણાવો.

ENGLISH VERSION

Que.1 Answer each of the following questions briefly. (05)

- 1) How many types of veena and taal are described in the Sangeet Makaranda Granth?
- 2) Explain the meaning of Ekanki Natak.
- 3) Who developed the Manas Doro Test?
- 4) Who is known as Tuti-e-Hind in the field of music in India?
- 5) What is vocal music?

Que.2 Answer any five of the following questions. (10)

- 1) Which of the 64 arts of India are included?
- 2) What are the benefits of music in the mental development of students?
- 3) What are fine arts and non-fine arts? Explain with examples.
- 4) What are the craftsmen of Lothal found to be making from metal?
- 5) Introduce Manipuri dance as an ancient dance art.
- 6) Explain the importance of Gopuram architecture.

Que.3 Answer any five of the following questions in detail. (20)

- 1) Explain the progress made by India in the field of dance art.
- 2) Explain the statement “Drama is a reflection of life” in the context of the role of drama in education.
- 3) Write a short note on the ancient Indian art of Bharata – Guthan(handi craft).
- 4) Explain the importance of art, music and drama in the all-round and creative development of children in detail.
- 5) Give information about different types of puppets and tell how they can be used in education.
- 6) Tell about the things to keep in mind while using painting in schools.
